

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/120/2007

SPRZYMIERZEŃCY POLSKI W UNII EUROPEJSKIEJ

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LIPIEC 2007

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2006 roku

- ❖ Utrzymuje się bardzo wysokie społeczne poparcie dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Do zwolenników przynależności naszego kraju do UE zalicza się 89% badanych, a do jej przeciwników – jedynie co dwudziesty (5%).

- ❖ Państwa Unii Europejskiej są postrzegane w większości raczej jako przychylnie niż niechętnie Polsce. Wśród krajów UE będących największymi sprzymierzeńcami Polski najczęściej wskazywana jest Wielka Brytania (28%), Czechy (22%), Francja (19%) i Litwa (16%).

- ❖ W ocenie badanych, najbardziej niechętnym Polsce państwem w UE są Niemcy (48%), jeszcze półtora roku temu częściej zaliczane do sojuszników naszego kraju we Wspólnocie niż do państw jej nieprzychylnych.

Po czerwcowym szczycie Unii Europejskiej w Brukseli po raz kolejny już poprosiliśmy naszych respondentów o ocenę klimatu politycznego wokół Polski w Europie, pytając ich o to, jak odbierają nastawienie państw unijnych do naszego kraju.

POPARCIE DLA CZŁONKOSTWA POLSKI W UE

W lipcu¹ utrzymuje się bardzo wysokie społeczne poparcie dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej odnotowane we wcześniejszych sondażach. Do zwolenników przynależności naszego kraju do UE zalicza się 89% badanych, a do jej przeciwników – tylko co dwudziesty (5%).

Tabela 1

Stosunek do integracji europejskiej wśród ogółu badanych	Wskazania respondentów według terminów badań																			
	IX	X	XI	XII	II	III	IV	V	VI	VII	IX	I	IV	VIII	X	I	IV	V	VII	
	2004				2005								2006				2007			
	w procentach																			
Zwolennicy	69	72	77	76	77	74	77	76	74	78	73	80	80	83	88	87	86	89	89	
Przeciwnicy	21	20	16	16	14	17	15	14	15	14	16	12	11	10	6	7	7	5	5	
Niezdecydowani	10	8	7	8	9	9	8	10	11	8	10	8	9	7	6	6	8	6	6	

Akceptacja członkostwa Polski w UE jest powszechna nie tylko w skali całego kraju, ale zdecydowanie dominuje także we wszystkich analizowanych grupach społeczno-demograficznych (zob. tabele aneksowe) oraz w elektoratach wszystkich partii politycznych cieszących się największym poparciem społecznym.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (206) zrealizowano w dniach od 29 czerwca do 2 lipca 2007 roku na liczącej 1064 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty*	Stosunek do członkostwa Polski w Unii Europejskiej		
	zwolennicy	przeciwnicy	niezdecydowani
	w procentach		
PO	98	1	1
LiD	98	0	2
PSL	91	9	0
PiS	89	6	5
Samoobrona	82	18	0

* Ze względu na małą liczebność zwolenników LPR w badanej próbie nie zamieszczamy danych dotyczących elektoratu tej partii

POSTRZEGANY STOSUNEK KRAJÓW UE DO POLSKI

Już po raz trzeci zapytaliśmy respondentów o to, które państwa unijne są – ich zdaniem – największymi sprzymierzeńcami naszego kraju, a które są mu niechętne. Po raz pierwszy zrobiliśmy to jeszcze przed przystąpieniem Polski do Wspólnoty – w styczniu 2004 roku. Spory wśród ówczesnych i przyszłych członków UE budziła wówczas zasadność podjętej interwencji wojskowej w Iraku, a także zawarte w projekcie konstytucji europejskiej zapisy dotyczące sposobu głosowania w Radzie UE. Polska, biorąc udział w irackiej operacji i opowiadając się za zachowaniem nicejskiego systemu głosowania w Radzie UE, zajęła wówczas podobne stanowisko jak Hiszpania, reprezentowana przez rząd premiera Aznara. W obu sprawach naszymi adwersarzami były dwa największe kraje unijne – Niemcy i Francja. Po raz wtóry podjęliśmy tę kwestię niemal dwa lata po przystąpieniu Polski do UE – w styczniu 2006 roku. Było to już po zawieszeniu procesu ratyfikacji konstytucji europejskiej, po zmianie rządów w Hiszpanii i Niemczech oraz bezpośrednio po szczycie Unii Europejskiej w Brukseli, na którym zatwierdzony został przychylnie przyjęty w Polsce kompromis w sprawie budżetu Wspólnoty na lata 2007–2013. Obecnie powtórzyliśmy to pytanie uzupełniając listę państw o nowe kraje członkowskie, które dołączyły do UE 1 stycznia 2007 roku. Wybór terminu ostatniego badania nie był przypadkowy. Realizowaliśmy je wkrótce po zakończeniu szczytu UE w Brukseli, na którym przywódcy państw członkowskich dyskutowali na temat zapisów nowego traktatu regulującego funkcjonowanie UE, mającego wejść w życie zamiast projektowanej wcześniej eurokonstytucji. Oceny ustaleń, jakie zapadły na szczycie, a także oceny jego przebiegu miały z pewnością istotny wpływ na postrzegany klimat polityczny wokół Polski.

Obecnie wśród państw UE najbardziej przychylnych Polsce respondenci najczęściej wskazują Wielką Brytanię, Czechy, Francję i Litwę. O ile w ciągu ostatniego półtora roku przekonanie o pozytywnym nastawieniu Wielkiej Brytanii i Francji do Polski nie zmieniło się, o tyle poprawił się w tym czasie postrzegany stosunek Czech i Litwy do naszego kraju. Przyczyniła się do tego prawdopodobnie postawa obu tych państw na ostatnim szczycie UE w Brukseli – ich sprzeciw wobec propozycji Angeli Merkel wyłączenia naszego kraju z prac nad nowym traktatem.

Na dalszych miejscach wśród sprzymierzeńców Polski wymieniane są Irlandia i Niemcy. Jednak w ostatnim okresie postrzegany stosunek Irlandii do Polski nie zmienił się, natomiast percypowane nastawienie Niemiec do Polski zdecydowanie się pogorszyło. Początkowo po objęciu urzędu kanclerza przez Angelę Merkel postrzegany stosunek Niemiec do Polski zdecydowanie się poprawił w porównaniu z okresem, kiedy na czele niemieckiego rządu stał Gerhard Schröder. W styczniu 2006 roku Niemcy częściej niż inne państwa wskazywane były jako największy sojusznik Polski w Unii Europejskiej. Obecnie nasz zachodni sąsiad nie tylko znacznie rzadziej niż półtora roku jest zaliczany do największych sprzymierzeńców Polski, ale postrzegany jest jako państwo Unii Europejskiej najbardziej niechętne naszemu krajowi (48% wskazań).

Pytania o sprzymierzeńców Polski w UE i o kraje członkowskie nam niechętne są jednostronne i nie mówią wprost o polityce naszego kraju wobec państw unijnych. Tymczasem przekonanie o nieprzychylnym stosunku Niemiec do Polski jest elementem oceny zmieniających się relacji między naszymi krajami. Wyniki badań przeprowadzanych w tym samym czasie wskazują na pogorszenie postrzegania relacji między Polską i Niemcami w ciągu ostatniego półtora roku. Od grudnia 2005 roku do lipca tego roku grupa osób oceniających stosunki polsko-niemieckie jako złe wzrosła z 4% do 22%. Osoby, które krytykują wzajemne relacje, odpowiedzialnością za ich zły stan częściej niż poprzednio obciążają Polaków (wzrost z 7% do 17%), rzadziej zaś winią za to jedynie Niemców (spadek z 41% do 29%). Niezmiennie jednak za zły stan stosunków między Polską a Niemcami odpowiedzialne są – w odczuciu największej grupy Polaków – obie strony².

Na drugim miejscu wśród państw ocenianych jako nieprzychylnie Polsce znalazła się Francja. W styczniu 2004 roku państwo to niemal równie często jak Niemcy było odbierane

² Por. komunikat CBOS „Opinie o sytuacji Polski na arenie międzynarodowej i stosunkach z Niemcami”, lipiec 2007.

jako niechętnie Polsce. O ile jednak postrzegane nastawienie Niemiec do naszego kraju poprawiło się, aby potem ponownie się pogorszyć, o tyle przekonanie o niechętnym stosunku Francji do Polski z biegiem czasu maleje.

Tabela 3

Które państwa Unii Europejskiej są obecnie, Pana(i) zdaniem, największymi spzymierzeńcami Polski? Proszę wskazać nie więcej niż trzy takie państwa	Wskazania respondentów według terminów badań		
	I 2004	I 2006	VII 2007
	w procentach		
Wielka Brytania	26	28	28
Czechy	-	16	22
Francja	10	19	19
Litwa	-	11	16
Niemcy	19	35	14
Irlandia	11	14	14
Hiszpania	45	16	9
Holandia	13	7	9
Słowacja	-	7	9
Włochy	18	10	7
Węgry	-	7	5
Austria	4	4	4
Belgia	6	3	4
Szwecja	14	7	3
Finlandia	2	2	3
Łotwa	-	2	3
Dania	10	3	2
Grecja	6	2	2
Portugalia	4	1	2
Estonia	-	1	2
Słowenia	-	1	1
Bułgaria	-	-	1
Rumunia	-	-	1
Luksemburg	1	1	0
Cypr	-	0	0
Malta	-	0	0
Trudno powiedzieć	23	25	31

Tabela 4

Które państwa Unii Europejskiej są obecnie, Pana(i) zdaniem, najbardziej niechętne Polsce? Proszę wskazać nie więcej niż trzy takie państwa	Wskazania respondentów według terminów badań		
	I 2004	I 2006	VII 2007
	w procentach		
Niemcy	57	25	48
Francja	54	26	17
Włochy	12	6	10
Austria	12	10	8
Wielka Brytania	13	25	7
Rumunia	-	-	4
Czechy	-	4	3
Holandia	6	4	3
Litwa	-	3	3
Hiszpania	2	3	3
Belgia	7	4	2
Irlandia	2	2	2
Portugalia	2	2	2
Estonia	-	2	2
Łotwa	-	2	2
Węgry	-	1	2
Szwecja	4	2	1
Dania	3	2	1
Słowacja	-	2	1
Grecja	2	1	1
Luksemburg	2	1	1
Finlandia	1	1	1
Bułgaria	-	-	1
Cypr	-	1	1
Słowenia	-	1	0
Malta	-	1	0
Trudno powiedzieć	23	38	38

Zestawienie obrazujące różnicę między liczbą wskazań pozytywnych i negatywnych, uzyskanych przez każde państwo, pokazuje postrzegany stosunek „netto” danego państwa do Polski. Ze sporządzonego bilansu wynika, że większość członków UE jest postrzegana jako raczej przychylna niż niechętna Polsce. Wśród nich jako stosunkowo najbardziej pozytywnie nastawione do naszego kraju odbierane są Wielka Brytania oraz Czechy, a w dalszej kolejności – Litwa i Irlandia. Państwem jednoznacznie ocenianym jako niechętne

Polsce są obecnie Niemcy. Przekonanie o nieprzychylnym stosunku Niemiec do Polski jest częstsze niż opinia o pozytywnym nastawieniu każdego z naszych sprzymierzeńców w UE z osobna.

Tabela 5

Państwa Unii Europejskiej	Wskazania pozytywne	Wskazania negatywne	Różnica między wskazaniami pozytywnymi i negatywnymi. Postrzegany stosunek „netto” danego państwa do Polski
	w procentach		
Wielka Brytania	28	7	21
Czechy	22	3	19
Litwa	16	3	13
Irlandia	14	2	12
Słowacja	9	1	8
Hiszpania	9	3	6
Holandia	9	3	6
Węgry	5	2	3
Belgia	4	2	2
Finlandia	3	1	2
Francja	19	17	2
Szwecja	3	1	2
Dania	2	1	1
Słowenia	1	0	1
Grecja	2	1	1
Łotwa	3	2	1
Bułgaria	1	1	0
Estonia	2	2	0
Portugalia	2	2	0
Malta	0	0	0
Cypr	0	1	-1
Luksemburg	0	1	-1
Rumunia	1	4	-3
Włochy	7	10	-3
Austria	4	8	-4
Niemcy	14	48	-34

Jak wynika z badań przeprowadzonych w ubiegłym roku, dwie trzecie Polaków chciałoby, aby Polska miała w Unii Europejskiej stałych sojuszników, z którymi nasz kraj będzie trwale współpracować. Tylko mniej niż co piąta osoba była wówczas zdania, że polityka Polski we Wspólnocie powinna się opierać na doraźnych, krótkotrwałych porozumieniach z innymi państwami w celu załatwienia konkretnych spraw. Wśród państw, które Polska powinna pozyskać dla trwałej współpracy, najczęściej wymieniano największe kraje europejskie, w tym przede wszystkim Niemcy³. Jak na razie postulaty te są odległe od rzeczywistości. Przeciwnie, w ciągu ostatniego półtora roku Niemcy z kraju postrzeganego na ogół jako sprzymierzeniec Polski zostały uznane za kraj najbardziej nam niechętny spośród wszystkich państw członkowskich Unii. Większość krajów unijnych jest odbierana jako przychylna Polsce, jednak trudno wskazać wśród nich takie, które byłyby jednoznacznie postrzegane jako sojusznicy naszego kraju w Unii Europejskiej.

Opracowała

Beata ROGUSKA

³ Por. komunikat CBOS „O polityce Polski w Unii Europejskiej”, wrzesień 2006.

A N E K S

Tabela 1. Czy popiera Pan(i) członkostwo Polski w Unii Europejskiej czy też jest Pana(i) temu przeciwny(a)?

(%)

	Popieram	Jestem przeciwny (a)	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	89	5	6	1058
Płeć				
Mężczyźni	89	7	4	505
Kobiety	88	4	8	553
Wiek				
18-24 lat	94	4	2	154
25-34	92	4	5	188
35-44	90	6	4	174
45-54	93	4	3	195
55-64	91	4	6	141
65 lat i więcej	76	9	15	206
Miejsce zamieszkania				
Wies	85	6	9	408
Miasto do 20 tys.	90	5	5	141
20-100 tys.	90	4	5	214
101-500 tys.	92	5	3	173
501 tys. i więcej mieszk.	92	5	3	121
Wykształcenie				
Podstawowe	80	7	13	305
Zasadnicze zawodowe	89	7	4	283
Średnie	93	3	3	361
Wyższe	96	2	2	109
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	96	4	0	57
Prac.umysł.niż.szczebła	97	1	2	90
Pracownicy fiz.- umysł.	92	3	5	88
Robotnicy wykwalifikowani	93	4	3	95
Robotnicy niewykwalifik.	87	5	8	47
Rolnicy	91	9	0	56
Pracujący na własny rach.	88	7	5	47
Bierni zawodowo				
Renciści	93	4	4	75
Emeryci	80	8	12	245
Uczniowie i studenci	94	5	1	82
Bezrobotni	83	7	10	124
Gospodynie domowe i inni	90	3	7	51
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	94	3	3	135
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	92	4	4	70
sekt. pryw. poza rolnict.	93	3	4	228
prywatnym gosp. rolnym	89	11	0	60
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	88	7	6	73
301-500	91	4	4	152
501-900	86	6	8	230
901-1200	91	4	5	96
Powyżej 1200 zł	93	3	4	97
Ocena własnych war. mater.				
Złe	80	8	12	224
Średnie	89	5	6	513
Dobre	94	4	2	320
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	85	4	11	81
Raz w tygodniu	89	7	4	542
1-2 razy w miesiącu	89	3	8	178
Kilka razy w roku	91	2	6	158
W ogóle nie uczestniczy	85	5	10	99
Poglądy polityczne				
Lewica	98	1	1	157
Centrum	95	3	2	310
Prawica	89	7	3	303
Trudno powiedzieć	75	9	16	284

Tabela 2. Które państwa Unii Europejskiej są obecnie, Pana(i) zdaniem, największymi **sprzymierzeńcami** Polski?
Proszę wskazać nie więcej niż trzy takie państwa

(%)

	Austria	Belgia	Bułgaria	Cypr	Czechy	Dania	Estonia	Finlandia
Ogółem	4	4	1	0	22	2	2	3
Płeć								
Mężczyźni	3	4	2	0	25	3	2	3
Kobiety	5	5	1	0	19	2	1	2
Wiek								
18-24 lat	5	7	1	1	23	3	1	3
25-34	4	5	2	0	20	1	1	2
35-44	4	6	0	0	22	1	3	4
45-54	6	3	2	0	22	5	2	2
55-64	2	3	2	0	19	1	2	3
65 lat i więcej	3	3	1	0	24	2	1	3
Miejsce zamieszkania								
Wieś	4	5	1	0	19	2	1	2
Miasto do 20 tys.	3	5	1	0	23	3	3	4
20-100 tys.	3	4	3	0	17	3	1	2
101-500 tys.	6	5	1	1	25	3	1	4
501 tys. i więcej mieszk.	3	3	0	0	35	1	3	6
Wykształcenie								
Podstawowe	4	3	1	0	17	1	1	2
Zasadnicze zawodowe	6	4	3	0	19	4	2	5
Średnie	3	6	1	0	26	2	1	1
Wyższe	2	4	1	0	30	2	2	3
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	1	1	1	0	28	4	2	5
Prac. umysł. niż. szczebla	7	4	0	0	20	0	1	0
Pracownicy fiz. - umysł.	2	10	1	0	25	1	1	7
Robotnicy wykwalifikowani	3	6	1	0	28	3	0	4
Robotnicy niewykwalifik.	13	0	3	0	18	0	2	2
Rolnicy	0	2	4	0	15	9	3	4
Pracujący na własny rach.	4	2	3	2	22	2	2	0
Bierni zawodowo								
Renciści	7	6	2	0	29	4	1	3
Emeryci	3	3	1	0	22	1	2	3
Uczniowie i studenci	6	5	0	1	23	5	1	4
Bezrobotni	3	6	2	0	15	0	2	1
Gospodynie domowe i inni	2	4	0	0	18	4	0	2
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	6	3	0	0	21	1	2	4
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	2	8	0	0	29	0	1	1
sekt. pryw. poza rolnict.	4	4	2	0	24	3	1	2
prywatnym gosp. rolnym	0	2	4	0	14	9	3	4
Dochody na jedną osobę								
Do 300 zł	8	7	0	0	17	0	1	0
301-500	5	4	3	0	25	1	1	2
501-900	5	5	0	0	26	3	2	2
901-1200	2	3	3	0	27	3	1	6
Powyżej 1200 zł	2	0	0	0	29	2	1	4
Ocena własnych war. mater.								
Złe	4	5	1	0	21	2	1	2
Średnie	4	3	2	0	21	2	2	3
Dobre	4	6	1	1	24	3	2	2
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	5	2	2	0	23	0	3	0
Raz w tygodniu	5	6	1	0	21	3	2	3
1-2 razy w miesiącu	3	3	2	1	20	2	2	5
Kilka razy w roku	3	3	0	0	23	1	0	2
W ogóle nie uczestniczy	2	3	3	0	25	7	1	3
Poglądy polityczne								
Lewica	5	5	1	0	26	4	0	3
Centrum	4	5	2	0	26	2	2	3
Prawica	5	3	1	0	24	2	3	3
Trudno powiedzieć	2	4	1	0	13	2	0	2

(continued)

Tabela 2 (cd.)

(%)

	Francja	Grecja	Hiszpania	Holandia	Irlandia	Litwa	Luksemburg	Lotwa
Ogółem	19	2	9	9	14	16	0	3
Płeć								
Mężczyźni	22	2	12	9	14	19	0	4
Kobiety	17	2	7	9	14	13	1	2
Wiek								
18-24 lat	24	2	10	11	14	12	1	3
25-34	16	4	7	8	12	15	0	4
35-44	16	1	10	9	22	18	0	3
45-54	21	3	11	15	15	20	1	2
55-64	25	0	8	7	14	18	1	4
65 lat i więcej	16	3	10	5	7	14	1	2
Miejsce zamieszkania								
Wieś	18	2	6	9	10	15	0	4
Miasto do 20 tys.	23	1	9	8	7	17	0	2
20-100 tys.	20	2	11	7	18	12	0	4
101-500 tys.	18	2	8	13	23	20	2	1
501 tys.i więcej mieszk.	20	6	18	9	16	21	0	3
Wykształcenie								
Podstawowe	15	2	7	7	5	12	0	5
Zasadnicze zawodowe	22	3	7	11	18	16	1	2
Średnie	20	2	12	9	16	17	1	2
Wyższe	20	2	14	8	23	25	0	4
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	26	3	13	8	20	23	1	3
Prac.umysł.niż.szczegła	21	4	12	12	21	19	0	4
Pracownicy fiz.- umysł.	11	3	7	13	15	18	0	3
Robotnicy wykwalifikowani	22	1	12	7	13	15	0	4
Robotnicy niewykwalifik.	22	3	8	16	16	7	0	0
Rolnicy	18	0	7	12	17	19	0	0
Pracujący na własny rach.	19	5	14	12	31	15	2	3
Bierni zawodowo								
Renciści	20	1	6	11	6	18	1	3
Emeryci	19	3	10	5	10	17	1	3
Uczniowie i studenci	24	2	11	10	12	17	0	5
Bezrobotni	20	0	7	7	10	13	0	2
Gospodynie domowe i inni	12	4	4	12	16	10	0	3
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	18	4	9	11	19	18	0	4
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	22	1	10	10	22	20	0	2
sekt. pryw. poza rolnict.	18	2	11	11	16	15	1	3
prywatnym gosp. rolnym	18	0	8	11	16	18	0	0
Dochody na jedną osobę								
Do 300 zł	21	0	4	11	10	14	0	0
301-500	25	2	10	9	12	12	0	4
501-900	19	3	11	7	12	21	0	4
901-1200	16	4	10	11	18	16	1	2
Powyżej 1200 zł	26	3	13	7	20	15	2	2
Ocena własnych war. mater.								
Złe	19	0	8	8	9	15	0	4
Średnie	20	3	8	9	12	17	0	2
Dobre	19	2	12	11	21	15	1	4
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	25	3	8	6	15	16	1	4
Raz w tygodniu	20	2	9	9	13	20	0	3
1-2 razy w miesiącu	18	2	9	8	13	11	0	2
Kilka razy w roku	18	2	13	14	14	11	0	2
W ogóle nie uczestniczy	13	4	7	8	20	16	1	3
Poglądy polityczne								
Lewica	21	4	13	13	17	15	1	3
Centrum	23	2	11	12	15	18	0	4
Prawica	24	2	11	7	15	22	0	3
Trudno powiedzieć	10	1	4	6	10	9	1	1

(continued)

Tabela 2 (cd.)

(%)

	Malta	Niemcy	Portugalia	Rumunia	Słowacja	Słowenia	Szwecja	Węgry
Ogółem	0	14	2	1	9	1	3	5
Płeć								
Mężczyźni	0	16	3	2	10	1	2	6
Kobiety	0	12	1	1	7	0	4	4
Wiek								
18-24 lat	0	16	3	2	8	1	5	2
25-34	0	12	1	2	11	1	5	4
35-44	0	9	3	1	10	1	1	4
45-54	0	16	2	1	14	0	2	7
55-64	0	19	3	1	4	0	2	6
65 lat i więcej	0	14	2	1	6	0	3	7
Miejsce zamieszkania								
Wieś	0	12	1	1	7	0	2	5
Miasto do 20 tys.	0	11	2	2	7	1	6	2
20-100 tys.	0	15	3	1	7	0	2	3
101-500 tys.	0	18	3	1	13	1	3	4
501 tys. i więcej mieszk.	0	16	4	1	12	0	3	11
Wykształcenie								
Podstawowe	0	13	1	1	3	0	2	3
Zasadnicze zawodowe	0	14	3	2	11	0	1	5
Średnie	0	15	2	1	11	0	5	5
Wyższe	0	13	2	0	14	3	4	10
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	0	14	3	0	11	2	3	5
Prac.umysł.niż.szczebła	1	9	1	2	9	1	4	3
Pracownicy fiz.- umysł.	1	20	1	3	8	0	0	4
Robotnicy wykwalifikowani	0	18	2	1	7	2	6	7
Robotnicy niewykwalifik.	0	15	2	2	15	0	3	0
Rolnicy	0	6	3	0	12	0	3	12
Pracujący na własny rach.	0	20	8	0	11	0	0	3
Bierni zawodowo								
Renciści	0	16	1	3	9	0	4	7
Emeryci	0	15	2	1	6	0	2	6
Uczniowie i studenci	0	15	3	4	14	1	3	3
Bezrobotni	0	12	1	1	9	0	3	6
Gospodynie domowe i inni	0	9	0	0	3	0	4	0
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	1	10	4	1	10	1	1	6
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	0	14	6	1	11	2	8	7
sekt. pryw. poza rolnict.	0	18	1	2	10	0	2	4
prywatnym gosp. rolnym	0	6	3	0	12	0	3	11
Dochody na jedną osobę								
Do 300 zł	0	9	2	1	13	0	3	3
301-500	0	15	1	1	7	1	5	5
501-900	0	16	2	1	9	0	2	6
901-1200	0	17	1	2	8	0	3	8
Powyżej 1200 zł	1	17	4	2	13	0	3	11
Ocena własnych war. mater.								
Złe	0	14	3	2	7	0	1	6
Średnie	0	14	1	1	9	1	4	6
Dobre	0	15	3	1	10	0	3	3
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	0	13	1	3	7	0	1	4
Raz w tygodniu	0	13	2	1	9	1	3	5
1-2 razy w miesiącu	0	15	4	0	8	0	4	5
Kilka razy w roku	0	18	1	2	10	1	4	5
W ogóle nie uczestniczy	0	14	3	4	7	0	2	5
Poglądy polityczne								
Lewica	1	16	2	2	11	1	4	9
Centrum	0	16	2	1	9	0	1	6
Prawica	0	14	3	2	12	1	3	7
Trudno powiedzieć	0	11	1	1	4	1	4	0

(continued)

Tabela 2 (cd.)

(%)

	Wielka Brytania	Włochy	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	28	7	31	1059
Płeć				
Mężczyźni	30	6	25	505
Kobiety	27	7	37	554
Wiek				
18-24 lat	31	4	28	154
25-34	25	5	36	188
35-44	36	10	27	174
45-54	33	7	24	195
55-64	25	8	33	141
65 lat i więcej	21	6	38	208
Miejsce zamieszkania				
Wieś	24	9	39	411
Miasto do 20 tys.	25	6	36	141
20-100 tys.	29	5	31	214
101-500 tys.	34	5	19	173
501 tys. i więcej mieszk.	40	5	15	121
Wykształcenie				
Podstawowe	24	6	46	306
Zasadnicze zawodowe	28	9	26	282
Średnie	31	6	26	362
Wyższe	33	6	17	109
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	30	9	21	57
Prac.umysł.niż.szczebła	40	6	23	90
Pracownicy fiz.- umysł.	25	5	32	88
Robotnicy wykwalifikowani	30	3	29	94
Robotnicy niewykwalifik.	39	7	26	47
Rolnicy	21	15	34	56
Pracujący na własny rach.	40	9	19	47
Bierni zawodowo				
Renciści	23	6	29	75
Emeryci	22	5	37	246
Uczniowie i studenci	36	4	23	82
Bezrobotni	28	9	37	124
Gospodynie domowe i inni	26	11	46	52
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	32	9	29	135
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	24	1	26	70
sekt. pryw. poza rolnict.	37	5	26	228
prywatnym gosp. rolnym	23	14	34	60
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	32	6	39	73
301-500	27	11	27	152
501-900	29	8	29	232
901-1200	36	9	21	96
Powyżej 1200 zł	36	2	20	97
Ocena własnych war. mater.				
Złe	22	9	38	226
Średnie	27	6	32	513
Dobre	35	6	25	320
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	26	11	24	81
Raz w tygodniu	29	7	30	541
1-2 razy w miesiącu	22	5	41	179
Kilka razy w roku	30	6	31	159
W ogóle nie uczestniczy	36	6	28	99
Poglady polityczne				
Lewica	32	7	20	157
Centrum	29	7	22	311
Prawica	36	10	21	303
Trudno powiedzieć	18	3	57	285

Tabela 3. Które państwa Unii Europejskiej są obecnie, Pana(i) zdaniem, najbardziej **niechętne** Polsce?
Proszę wskazać nie więcej niż trzy takie państwa

(%)

	Austria	Belgia	Bułgaria	Cypr	Czechy	Dania	Estonia	Finlandia
Ogółem	8	2	1	1	3	1	2	1
Płeć								
Mężczyźni	10	2	2	1	4	0	2	1
Kobiety	6	2	1	1	2	1	1	1
Wiek								
18-24 lat	11	2	2	2	2	1	2	1
25-34	6	3	1	0	1	0	1	0
35-44	8	2	1	2	4	0	1	1
45-54	10	4	1	2	4	1	3	0
55-64	8	0	0	2	3	1	1	1
65 lat i więcej	6	1	1	0	4	0	1	1
Miejsce zamieszkania								
Wieś	7	1	1	1	3	0	2	0
Miasto do 20 tys.	8	4	2	1	1	0	1	2
20-100 tys.	7	3	1	1	3	0	1	0
101-500 tys.	10	2	1	2	4	1	2	0
501 tys.i więcej mieszk.	9	3	2	1	4	2	3	1
Wykształcenie								
Podstawowe	5	2	1	1	2	0	2	1
Zasadnicze zawodowe	8	2	1	2	4	1	2	0
Średnie	11	3	1	1	2	1	1	1
Wyższe	8	3	1	0	6	1	0	0
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	3	4	2	0	5	0	0	0
Prac. umysł.niż.szczebla	8	4	0	0	4	3	1	1
Pracownicy fiz.- umysł.	9	2	1	4	3	1	3	0
Robotnicy wykwalifikowani	8	3	4	1	2	0	4	1
Robotnicy niewykwalifik.	6	0	0	1	4	0	0	0
Rolnicy	16	0	0	0	3	0	0	0
Pracujący na własny rach.	13	2	0	3	8	0	0	0
Bierni zawodowo								
Renciści	4	1	0	2	3	1	2	0
Emeryci	7	1	0	1	2	0	1	1
Uczniowie i studenci	11	6	4	0	2	0	1	2
Bezrobotni	10	3	1	1	1	0	3	0
Gospodynie domowe i inni	4	2	0	0	3	0	3	0
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	6	5	0	1	6	0	1	1
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	11	1	1	2	3	0	3	0
sekt. pryw. poza rolnict.	9	2	2	2	4	1	1	0
prywatnym gosp. rolnym	16	0	0	0	3	0	0	0
Dochody na jedną osobę								
Do 300 zł	6	0	2	2	2	0	4	0
301-500	12	3	1	2	2	1	2	0
501-900	8	4	0	1	2	0	3	1
901-1200	8	0	3	0	6	1	2	1
Powyżej 1200 zł	13	2	3	2	8	0	1	0
Ocena własnych war. mater.								
Złe	6	2	1	1	2	0	3	0
Średnie	8	3	1	2	3	1	1	1
Dobre	9	1	1	0	4	0	2	1
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	4	1	0	1	0	1	3	0
Raz w tygodniu	9	3	1	1	2	0	2	1
1-2 razy w miesiącu	6	2	3	1	5	0	2	1
Kilka razy w roku	6	1	1	1	5	1	1	0
W ogóle nie uczestniczy	11	2	0	1	4	0	1	0
Poglądy polityczne								
Lewica	7	1	2	2	7	0	2	1
Centrum	11	4	1	2	4	0	2	1
Prawica	9	3	1	1	1	0	2	1
Trudno powiedzieć	4	1	1	1	2	1	0	0

(continued)

Tabela 3 (cd.)

(%)

	Francja	Grecja	Hiszpania	Holandia	Irlandia	Litwa	Luksemburg	Łotwa
Ogółem	17	1	3	3	2	3	1	2
Płeć								
Mężczyźni	19	1	4	4	1	2	1	1
Kobiety	14	1	3	2	2	4	1	2
Wiek								
18-24 lat	19	1	4	4	5	4	0	3
25-34	17	1	3	4	1	3	1	2
35-44	18	2	4	3	0	3	1	2
45-54	18	1	2	3	1	5	1	2
55-64	17	1	4	0	2	3	1	1
65 lat i więcej	13	1	3	3	1	1	2	1
Miejsce zamieszkania								
Wieś	13	1	4	2	1	4	1	2
Miasto do 20 tys.	13	3	3	5	1	1	1	0
20-100 tys.	14	0	3	5	1	4	2	2
101-500 tys.	30	3	3	2	2	1	0	1
501 tys. i więcej mieszk.	19	0	2	1	1	6	0	2
Wykształcenie								
Podstawowe	13	0	3	3	2	3	0	1
Zasadnicze zawodowe	11	2	3	2	1	4	1	2
Średnie	21	1	4	3	2	3	1	2
Wyższe	27	3	4	6	0	2	1	1
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	27	4	4	5	0	1	0	2
Prac.umysł.niż.szczebła	24	2	2	3	0	3	1	1
Pracownicy fiz.-umysł.	23	1	5	5	1	6	2	4
Robotnicy wykwalifikowani	15	2	6	5	4	1	2	1
Robotnicy niewykwalifik.	8	2	3	2	0	4	0	4
Rolnicy	9	0	12	0	0	2	0	0
Pracujący na własny rach.	23	0	0	7	0	4	0	0
Bierni zawodowo								
Renciści	11	0	3	1	0	3	4	2
Emeryci	14	1	2	3	2	1	1	1
Uczniowie i studenci	20	1	3	5	7	2	1	5
Bezrobotni	13	1	2	1	0	8	1	2
Gospodynie domowe i inni	16	0	2	0	0	1	0	0
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	23	4	4	6	0	4	1	2
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	26	0	2	6	1	0	0	0
sekt. pryw. poza rolnict.	19	1	4	4	1	4	1	2
prywatnym gosp. rolnym	9	0	11	0	0	2	0	0
Dochody na jedną osobę								
Do 300 zł	10	2	7	0	0	9	2	3
301-500	11	1	3	5	1	2	1	4
501-900	20	2	3	4	1	4	1	1
901-1200	18	1	5	3	0	1	2	3
Powyżej 1200 zł	24	2	1	2	4	4	2	0
Ocena własnych war. mater.								
Złe	14	1	4	3	1	4	1	2
Średnie	15	2	3	4	2	2	1	1
Dobre	21	1	4	3	2	4	1	2
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	10	0	4	1	1	4	0	0
Raz w tygodniu	18	1	4	4	2	3	2	2
1-2 razy w miesiącu	12	0	3	3	1	4	1	1
Kilka razy w roku	16	3	3	2	1	4	1	1
W ogóle nie uczestniczy	25	1	3	3	2	1	0	1
Poglądy polityczne								
Lewica	20	2	3	2	3	2	1	2
Centrum	20	1	4	3	1	5	2	2
Prawica	22	2	4	6	2	3	1	3
Trudno powiedzieć	7	1	1	1	1	3	0	0

(continued)

Tabela 3 (cd.)

(%)

	Malta	Niemcy	Portugalia	Rumunia	Słowacja	Słowenia	Szwecja	Węgry
Ogółem	0	48	2	4	1	0	1	2
Płeć								
Mężczyźni	0	51	2	4	2	0	1	3
Kobiety	0	45	2	3	1	0	1	2
Wiek								
18-24 lat	0	52	1	7	1	0	2	5
25-34	1	49	4	3	1	1	0	2
35-44	0	55	3	3	1	1	0	2
45-54	1	49	2	4	1	0	2	3
55-64	0	39	1	2	2	1	0	2
65 lat i więcej	0	45	1	2	1	0	0	1
Miejsce zamieszkania								
Wieś	0	42	2	3	1	0	0	2
Miasto do 20 tys.	0	50	3	4	1	1	1	4
20-100 tys.	1	48	1	4	1	0	0	2
101-500 tys.	0	55	2	3	2	0	2	3
501 tys.i więcej mieszk.	0	57	2	6	1	1	1	3
Wykształcenie								
Podstawowe	0	40	2	2	0	0	0	1
Zasadnicze zawodowe	0	49	2	7	1	0	2	5
Średnie	1	50	2	3	2	1	0	1
Wyższe	0	61	5	1	1	0	2	3
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	0	58	8	3	2	0	0	4
Prac.umysł.niż.szczebła	0	55	4	4	1	2	2	1
Pracownicy fiz.- umysł.	0	47	1	1	1	0	2	4
Robotnicy wykwalifikowani	0	52	2	2	2	0	1	1
Robotnicy niewykwalifik.	1	42	0	7	4	0	4	2
Rolnicy	0	49	4	4	2	2	0	4
Pracujący na własny rach.	2	53	2	4	2	0	2	0
Bierni zawodowo								
Renciści	0	42	5	4	0	1	0	3
Emeryci	0	44	1	3	1	0	0	2
Uczniowie i studenci	0	57	1	5	1	0	2	3
Bezrobotni	1	48	0	7	0	0	0	5
Gospodynie domowe i inni	0	35	2	1	0	0	0	0
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	0	51	3	3	2	1	1	2
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	1	54	3	4	2	1	0	3
sekt. pryw. poza rolnict.	0	49	3	4	2	0	2	2
prywatnym gosp. rolnym	0	48	4	4	2	2	0	4
Dochody na jedną osobę								
Do 300 zł	1	47	3	3	2	2	0	3
301-500	1	50	1	4	0	0	3	1
501-900	0	52	2	4	2	1	1	3
901-1200	0	47	2	6	1	1	0	2
Powyżej 1200 zł	1	56	5	1	2	0	1	2
Ocena własnych war. mater.								
Złe	0	44	1	2	1	0	0	3
Średnie	0	46	2	4	1	0	1	2
Dobre	0	54	3	5	2	0	1	3
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	0	45	1	4	0	0	0	1
Raz w tygodniu	0	51	3	3	1	0	1	2
1-2 razy w miesiącu	0	43	2	5	1	1	0	3
Kilka razy w roku	1	44	1	5	2	1	2	3
W ogóle nie uczestniczy	0	53	2	4	0	0	1	2
Poglądy polityczne								
Lewica	0	58	1	4	1	1	2	1
Centrum	0	53	2	4	1	0	0	4
Prawica	0	52	3	4	1	0	1	2
Trudno powiedzieć	0	33	1	2	1	1	0	2

(continued)

Tabela 3 (cd.)

(%)

	Wielka Brytania	Włochy	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	7	10	38	1059
Płeć				
Mężczyźni	7	13	33	506
Kobiety	7	6	42	553
Wiek				
18-24 lat	9	12	30	153
25-34	8	7	38	188
35-44	7	14	34	174
45-54	7	8	35	195
55-64	8	12	47	141
65 lat i więcej	5	5	43	208
Miejsce zamieszkania				
Wieś	6	9	45	411
Miasto do 20 tys.	6	13	40	141
20-100 tys.	5	9	36	214
101-500 tys.	9	11	28	173
501 tys. i więcej mieszk.	14	8	26	120
Wykształcenie				
Podstawowe	4	7	48	306
Zasadnicze zawodowe	7	11	36	283
Średnie	8	12	34	361
Wyższe	15	6	22	109
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	12	5	27	57
Prac. umysł. niż. szczebla	8	7	29	89
Pracownicy fiz.- umysł.	10	16	35	88
Robotnicy wykwalifikowani	6	14	33	95
Robotnicy niewykwalifik.	6	14	47	47
Rolnicy	7	18	43	56
Pracujący na własny rach.	2	7	31	47
Bierni zawodowo				
Renciści	11	9	43	75
Emeryci	6	9	43	246
Uczniowie i studenci	11	12	22	82
Bezrobotni	7	5	41	124
Gospodynie domowe i inni	3	4	54	52
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	10	10	33	135
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	9	15	31	69
sekt. pryw. poza rolnict.	6	11	36	228
prywatnym gosp. rolnym	6	17	44	60
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	8	10	41	73
301-500	6	9	38	152
501-900	5	13	34	232
901-1200	5	5	36	96
Powyżej 1200 zł	12	9	23	96
Ocena własnych war. mater.				
Złe	7	7	47	226
Średnie	7	10	38	513
Dobre	7	11	31	319
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	3	5	46	80
Raz w tygodniu	9	9	35	542
1-2 razy w miesiącu	6	10	43	179
Kilka razy w roku	7	9	38	159
W ogóle nie uczestniczy	5	16	35	99
Poglądy polityczne				
Lewica	9	11	25	157
Centrum	12	14	26	311
Prawica	5	10	34	302
Trudno powiedzieć	4	4	61	286